

hospitalitygroup

Uitgangspuntennotitie Accommodatiebeleid Heerde

26-1-2024

Creating
better
places

1. Inleiding

De gemeente Heerde beschikt over vier dorpskernen, te weten: Heerde, Wapenveld, Veessen en Vorchten. Meer dan 90% van de inwoners woont in Heerde en Wapenveld. Voor beide dorpen is er sprake van een goed gespreid aanbod van sportaccommodaties en multifunctionele accommodaties. In Veessen en Vorchten zijn er maatschappelijke voorzieningen gesitueerd die het dorp extra kleur geven. Voor deze accommodaties heeft de gemeente enkele jaren geleden accommodatiebeleid opgesteld.

Inmiddels zijn we een aantal jaren verder en is er een brede roep om nieuw accommodatiebeleid. Eind 2022 heeft de rekenkamercommissie onderzoek naar het accommodatiebeleid van de gemeente Heerde laten uitvoeren. Er zijn twee hoofdvragen geformuleerd:

1. Hoe doelmatig en doeltreffend is het accommodatiebeleid van de gemeente Heerde?
2. Hoe wordt dat beleid uitgevoerd?

Samenvattende conclusie van het onderzoek

Sterk samengevat wordt geconcludeerd dat het huidige accommodatiebeleid binnen de gemeente niet voldoet aan de vereisten van doelmatigheid en doeltreffendheid. Er heerst een gebrek aan duidelijkheid met betrekking tot de te behalen doelen en de interpretatie van kernbegrippen, zoals bijvoorbeeld privatisering. Ondanks het benoemen van diverse kaders, ambities en uitgangspunten ontbreekt het aan een heldere strategie waar de gemeente precies op inzet en waarom. De gemeente heeft daarom als doelstelling om nieuw concreet accommodatiebeleid op te stellen.

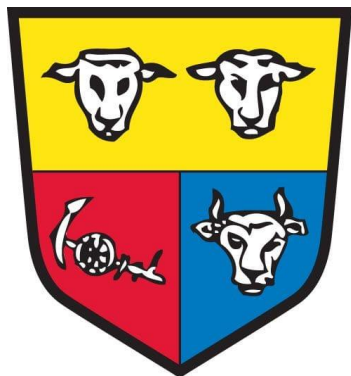
Opdracht

De gemeente wil onderbouwde handvatten krijgen voor het nemen van beslissingen over (financiële) bijdragen aan de totstandkoming en instandhouding van accommodaties.

Die handvatten wil de gemeente vervolgens vertalen naar concrete beleidsregels (wat doet de gemeente wel, wat niet, voor welke (onderdelen van) accommodaties, et cetera).

Dit is de uitgangspuntennotitie van het project Accommodatiebeleid gemeente Heerde. Deze notitie is het resultaat van vele gesprekken die zijn gevoerd met stichtingen en verenigingen, met maatschappelijke partners en met medewerkers van de gemeente. Deze notitie is ook gebaseerd op een uitgebreide inventarisatie van het aanbod van accommodaties en het gebruik daarvan. 'Last-but-not-least' is deze notitie gebaseerd op een grote hoeveelheid gegevens over de 'sociale staat' van de dorpen in de gemeente Heerde en over de deelname aan het verenigingsleven en andere activiteiten.

Deze uitgangspuntennotitie gaan wij bespreken met de verenigingen en stichtingen die gebruik maken van sport- en of multifunctionele accommodaties binnen de gemeente Heerde. Daarna worden de uitgangspunten voorgelegd aan het college en de gemeenteraad. Daarna werken we het accommodatiebeleid verder uit.

Gemeente Heerde

2. Hoe is het gesteld met de verenigingen en stichtingen

Inleiding

Maatschappelijke accommodaties zijn geen doel op zich, maar ze zijn bedoeld om de maatschappelijke activiteiten van de verenigingen en andere maatschappelijke initiatieven te huisvesten. Voor een nieuw accommodatiebeleid is het dus belangrijk om een goed beeld te krijgen van de vitaliteit van de verenigingen en stichtingen in Heerde. Zonder dat beeld is accommodatiebeleid 'een slag in de lucht'.

Binnen- en buitensport

De deelname aan het verenigingsleven in de gemeente Heerde is ronduit hoog. Zo is het percentage inwoners dat lid is van een sportvereniging fors hoger dan het landelijk gemiddelde. Verenigingen en stichtingen in Heerde en Veessen geven aan dat het aantal sportende leden stabiel blijft, en in Wapenveld verwacht het gros van de sportverenigingen zelfs een stijging van het aantal leden.

Het gros van de verenigingen kijkt positief naar het verbreden van hun maatschappelijk aanbod, zoals een programma voor senioren, aanbod voor mensen met een beperking, samenwerking met het onderwijs, ruimte voor ontmoeting, et cetera.

Sociaal culturele activiteiten

Ook de deelname aan het sociaal-culturele verenigingsleven is hoog. In MFA De Heerd worden, voornamelijk vanaf de middag, diverse culturele

activiteiten aangeboden, en in MFA Hof van Cramer zijn er ook dagelijks activiteiten. De verwachting is dat ook hier het aantal leden/deelnemers ten minste stabiel blijft.

Inhoudelijke samenwerking

Er is in de verschillende accommodaties nog te weinig sprake van inhoudelijke samenwerking. Inhoudelijke samenwerking tussen onderwijs, sport, cultuur en welzijn betekent simpelweg dat deze sectoren samenwerken om activiteiten en programma's te organiseren die de educatieve, sportieve, culturele en welzijnsaspecten met elkaar verbinden. De grootste voordelen zijn dat expertises gebundeld kunnen worden en er een integraal aanbod ontstaat.

Bedreigingen

We zien, mede door de vergrijzing, dat ledenaantallen (iets) teruglopen, en net als in andere gemeenten is het lastig om voldoende vrijwilligers te vinden en te behouden. Dit neemt niet weg dat verwacht mag worden dat grote groepen inwoners lid blijven van verenigingen en dat de verenigingen en stichtingen hun maatschappelijke functie ook de komende jaren kunnen blijven waarmaken. Dit is een 'groot goed' en een gunstige uitgangssituatie voor nieuw accommodatiebeleid.

3. Hoe is het gesteld met de accommodaties

Inleiding

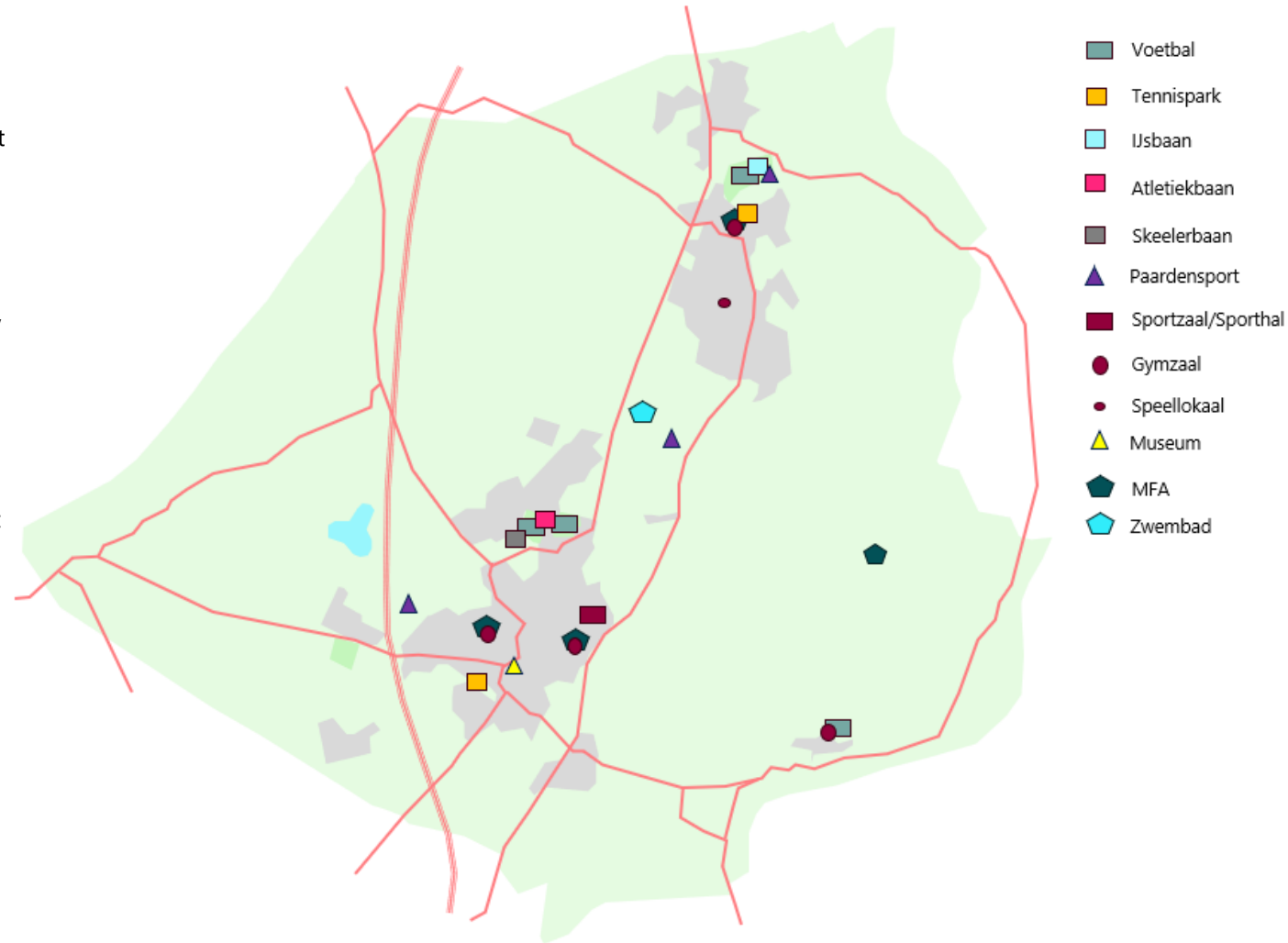
Voor nieuw accommodatiebeleid is het vanzelfsprekend ook belangrijk om een goed beeld te hebben van het bestaande accommodatieaanbod. Hoe liggen de accommodaties erbij, zijn ze goed verdeeld over de gemeente, hoe is het gesteld met de bezetting en krijgen de verenigingen en stichtingen de exploitatie rond?

De capaciteit

In de inleiding is al vermeld dat er sprake is van een fijnmazig aanbod van accommodaties in de gemeente Heerde. Als we wat dieper inzoomen op dat aanbod, valt op dat het aanbod voor binnensport kleiner is dan het landelijk gemiddelde, maar ruim voldoende is om in de vraag te voorzien. Voor de buitensport geldt dat het totale aanbod voor voetbal en tennis (het aantal velden) groter is dan de huidige vraag/behoefte. Voor tennis geldt verder dat ledenaantallen voor 'traditioneel' tennis dalen, terwijl de vraag/behoefte aan padel toeneemt.

De overcapaciteit van sportvelden is een probleem en vormt een bedreiging voor het behoud van een goed voorzieningenniveau. Er moeten eenvoudigweg te veel vierkante meters 'in de lucht worden gehouden', wat leidt tot te hoge kosten voor stichtingen, verenigingen en de gemeente.

Het aanbod van gemeenschapshuizen/multifunctionele accommodaties is in de gemeente Heerde op maat. In alle dorpen is er sprake van een geclusterde voorziening, waardoor inhoudelijke samenwerking goed mogelijk is. Samenwerking en samenhang zijn dé sleutels om de vitaliteit van verenigingen te kunnen behouden en om de maatschappelijke opgave in de dorpen het hoofd te kunnen bieden.

3. Hoe is het gesteld met de accommodaties

Kwaliteit

De kwaliteit van de binnensportaccommodaties wordt door de gebruikers wisselend beoordeeld. Het een en ander hangt vaak samen met de technische levensduur van een accommodatie en achterstallig onderhoud. Voor de buitensport geldt dat accommodaties en hun verenigingen die op de nominatie stonden voor privatisering een bijdrage hebben ontvangen om het achterstallig onderhoud aan te pakken voor een goed vertrekpunt om daarna zelf de verantwoordelijkheid te dragen voor beheer en onderhoud van de accommodatie.

Er zijn drie relatief jonge MFA's in de gemeente Heerde en twee MFA's die op leeftijd zijn, te weten de Hof van Cramer (1978) in Wapenveld en de dorpsaccommodatie De Noord (1976) in Veessen. Met de komst van een nieuwe MFA in Wapenveld, ter vervanging van de Hof van Cramer, is er in Wapenveld op korte termijn weer een toekomstbestendig aanbod voor binnensport, sociaal-culturele en welzijnsactiviteiten. De beheersstichting van MFA De Heerd heeft een aantal gebreken kenbaar gemaakt om de kwaliteit en functionaliteit naar een hoger plan te tillen.

Ongelijke situaties

Zoals ook in het onderzoek vanuit de rekenkamercommissie naar voren is gekomen, zijn er verschillen in de taakverdeling tussen de gemeente en de verenigingen en stichtingen bij de instandhouding van gelijksoortige accommodaties. Sommige accommodaties moeten volledig hun 'eigen broek ophouden', terwijl andere kunnen rekenen op (financiële) bijdragen van de gemeente. Ook zijn er verschillen in tarifiering in de diverse MFA's.

4. Sociaal maatschappelijke staat

Inleiding

Naast de staat van de verenigingen, stichtingen en maatschappelijke accommodaties is het ook verstandig om te kijken naar de maatschappelijke staat van de dorpen binnen de gemeente Heerde. Het is immers wenselijk dat de juiste soort accommodaties en programma's/activiteiten aanwezig zijn om zowel de huidige als toekomstige maatschappelijke uitdagingen het hoofd te kunnen bieden. In dit hoofdstuk volgt een beknopte beschrijving van de maatschappelijke staat van de dorpen.

Samenstelling bevolking

Het percentage 65-plussers in Heerde is relatief hoog en zal in 2035 zelfs meer dan 30% bedragen. Het aantal jongeren van 0 tot 19 jaar blijft op een vergelijkbaar niveau. Met een vergrijzende bevolking is er vaak een stijgende vraag naar gezondheidszorgvoorzieningen. Daarnaast is er meer tijd voor sociale en recreatieve activiteiten. Echter, inherent aan het verouderingsproces kunnen verschillende ongemakken optreden, waaronder het gevoel van eenzaamheid.

Vitaliteit en zelfredzaamheid

Kijkend naar de vitaliteit en zelfredzaamheid van de dorpen binnen de gemeente Heerde zien we een verschillend beeld. Vitaliteit betreft met name de fysieke en mentale gezondheid, de mate van eenzaamheid en de aanwezigheid van vrijwilligers. Zelfredzaamheid heeft met name betrekking op werk, opleiding, financiën en in welke mate er een beroep wordt gedaan op professionele zorg en ondersteuning.

De dorpskernen Heerde en Wapenveld scoren beide minder gunstig op de vitaliteitsindicatoren in vergelijking met vergelijkbare gemeenten in Nederland. Wapenveld scoort daarnaast ook ongunstig op diverse zelfredzaamheidsindicatoren.

De kleine dorpskernen Vorchten en Veessen daarentegen scoren gunstig op vitaliteit en zelfredzaamheid ten opzichte van vergelijkbare gemeenten en dus zeker met de kernen Heerde en Wapenveld.

Maatschappelijke opgave

De maatschappelijke opgave in Heerde richt zich voornamelijk op ontmoeten, vitaliteit en gezondheid. In Wapenveld zijn er relatief grote groepen kwetsbare inwoners, die met de vergrijzing zullen toenemen. De opgave in dit dorp is veelzijdig, gestapeld en vereist inzet vanuit verschillende domeinen. Binnen Vorchten en Veessen is het wenselijk om de goede maatschappelijke uitgangspositie te behouden en maatschappelijke initiatieven van de inwoners blijvend te faciliteren.

5. Oordeel over het oude accommodatiebeleid

Inleiding

Zoals eerder aangegeven is in het onderzoek van de rekenkamercommissie geconcludeerd dat het huidige accommodatiebeleid binnen de gemeente niet voldoet aan de vereisten van doelmatigheid en doeltreffendheid.

Per onderzocht thema wordt op hoofdlijnen het volgende geconcludeerd:

Feitelijk Inzicht:

- De gemeente heeft informatie over accommodaties, maar afspraken zijn slecht vastgelegd.
- Gebrek aan schriftelijke overeenkomsten leidt tot versnipperde informatie en beperkte toegang voor ambtelijke organisatie en gebruikers.

Kaderstelling:

- Onvoldoende heldere doelstellingen in accommodatiebeleid.
- Privatisering is een belangrijk uitgangspunt, maar concrete handvatten ontbreken.
- Beperkte beleidsmatige koppeling met maatschappelijke doelen.
- Onduidelijkheid over gemeentelijke doelen bij privatisering.

Doelrealisatie:

- Inspanningen voor doelstellingen, maar beperkte monitoring van doelrealisatie.
- Privatisering gestart, maar impact op beoogde resultaten niet gemonitord.
- Tarieven voor accommodaties uniform, behalve voor erfpachtconstructies.
- Geen expliciete monitoring van bijdrage aan maatschappelijke doelen.

Gebruikersperspectief:

- Gebruikers ontevreden over transparantie en gelijkwaardige verdeling van gelden.
- Communicatie met de gemeente is matig, pleidooi van alle verenigingen voor meer betrokkenheid en gelijke behandeling door gemeente.

Herkenbaar?

Zowel de gemeente als de verenigingen en stichtingen zijn het eens met de bevindingen van het onderzoek. Een aantal verenigingen en stichtingen heeft nog aanvullende opmerkingen gemaakt. Er is onder andere nog behoefte aan:

- Ruime subsidiemogelijkheden en een eenvoudige aanvraagprocedure
- Duidelijkheid over rol- en kostenverdeling
- Aandacht voor behoud identiteit
- Duidelijkheid over minimaal voorzieningenniveau

Afbakening

Voorliggende uitgangspuntennotitie is niet bedoeld om te duiden hoe afspraken in de toekomst beter kunnen worden vastgelegd en gemonitord. Hetzelfde geldt voor een betere communicatie tussen de ambtelijke organisatie en de verenigingen, stichtingen en overige belanghebbenden. Vanzelfsprekend zijn dit wel belangrijke onderwerpen die aandacht verdienen in de uitwerking en uitvoering van het nieuwe beleid.

6. Uitgangspunten voor nieuw accommodatiebeleid

Inleiding

Op basis van de staat van het verenigingsleven, de accommodaties en de evaluatie van het 'oude' accommodatiebeleid hebben wij uitgangspunten geformuleerd voor het nieuwe accommodatiebeleid. Deze uitgangspunten worden in dit hoofdstuk samengevat beschreven.

Uitgangspunt 1: Maatschappelijke opgave centraal

De huidige visie van het accommodatiebeleid blijft van kracht: 'Accommodaties worden in stand gehouden of gerealiseerd als dit de lokale gemeenschap versterkt en vitaal en veerkrachtig houdt, de sociale cohesie bevordert en maakt dat de kosten beheersbaar worden gehouden. Daarbij volgt de gemeente initiatieven van de inwoners en kan deze faciliteren.' Voorgesteld wordt om dit in de toekomst zwaarder aan te zetten en beter uit te werken dan nu het geval is.

In de Omgevingsvisie zet de gemeente haar koers voor de fysieke leefomgeving uit voor de komende jaren. Onder meer op het thema gezonde woon- en leefomgeving omschrijft de Omgevingsvisie wat de gemeente wil bereiken, en dit doet ze aan de hand van drie pijlers:

- Waardevol wonen; er zijn voldoende betaalbare woningen die aansluiten bij de behoeften van de woningzoekenden.
- Positieve gezondheid; de omgeving nodigt uit tot ontmoeting en beweging en draagt bij aan een gezonde levensstijl.
- De openbare ruimte als visitekaartje; de fysieke leefomgeving is multifunctioneel, toegankelijk en gezond.

Voor de laatste twee pijlers is een stevige inzet van verenigingen en stichtingen en hun accommodaties nodig. Daarnaast staat de gemeente Heerde aan de vooravond van een verdere vergrijzing. Het is een belangrijke maatschappelijke opgave dat de groeiende groep senioren zo lang mogelijk vitaal en zelfredzaam blijft en zelfstandig kan blijven deelnemen aan de samenleving.

Voorgesteld wordt dat de bijdrage van accommodaties aan de maatschappelijke opgave in de toekomst zwaarder gaat meewegen. Anders gezegd, accommodaties die onvoldoende bijdragen aan de maatschappelijke opgave, zouden niet in aanmerking moeten komen voor een (financiële) bijdrage van de gemeente.

6. Uitgangspunten voor nieuw accommodatiebeleid

Uitgangspunt 2: Versterken samenhang en samenwerking

De gemeente Heerde, de maatschappelijke partners en de verenigingen hebben een aantal uitgesproken ambities (Preventie- en Leefstijlakoord). Op hoofdlijnen zijn dit:

- Gezonde leefstijl
- Gezond ouder worden
- Gezonde leefomgeving

Ook zijn er een aantal belangrijke uitgangspunten vanuit het Sociaal Domein, te weten:

- Het bevorderen van de samenredzaamheid
- Het werken vanuit inwonersperspectief
- Het gericht inzetten van preventie
- Ervoor te zorgen dat iedereen kan meedoen

Deze ambities en uitgangspunten kunnen niet worden waargemaakt zonder nauwe samenwerking met maatschappelijke partners en zonder dat die samenwerking wordt ondersteund door het accommodatieaanbod en de wijze waarop deze worden beheerd.

Versterking van samenhang en samenwerking zal in het accommodatiebeleid tot uitdrukking moeten komen in:

- Het blijven inzetten op samengestelde accommodaties waar bewegen, onderwijs, ontmoeten, sport, welzijn en zorg onder één dak of binnen een beperkt ruimtelijk gebied worden aangeboden.
- Het versterken van de samenwerking, ook in beheer, tussen de partijen in deze brede maatschappelijke voorzieningen.

Deze principes zullen in de toekomst leidend moeten zijn bij afwegingen voor uitbreidingen, renovaties en nieuwbouw, maar ook voor beheer, exploitatie en programmering. Binnen de gemeente Heerde is die samenhang op veel plekken al aanwezig, maar schort het nog aan inhoudelijke samenwerking.

6. Uitgangspunten voor nieuw accommodatiebeleid

Uitgangspunt 3: Harmonisatie en transparantie

Zoals ook blijkt uit de conclusies van het onderzoek naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van het huidige accommodatiebeleid is er momenteel geen sprake van een geharmoniseerd speelveld en een transparante verdeling van middelen. Er zijn verschillen in afspraken per Multifunctionele Accommodatie (MFA), sportaccommodatie of zelfs per gebruiker. Ook variëren ze van volledig verzelfstandigd tot volledig in gemeentelijk beheer. In veel gevallen is er sprake van indirecte subsidiëring door de gemeente, van inzet van gemeentelijk personeel of het verzorgen van onderhoud en/of het financieren van investeringen in (groot) onderhoud.

Het nieuwe accommodatiebeleid zal zich ook moeten richten op gelijke behandeling van gelijke accommodaties (harmoniseren). Dit houdt in dat, als een accommodatie voldoende bijdraagt aan de maatschappelijke opgave, de verdeling van kosten (totstandkoming en instandhouding) voor alle gelijksoortige accommodaties min of meer dezelfde is. Kort gezegd: bijvoorbeeld alle voetbalverenigingen worden op eenzelfde manier door de gemeente behandeld, maar een voetbalvereniging hoeft niet hetzelfde te worden behandeld als een tennisvereniging. Tennisbanen zijn doorgaans kleiner en hebben minder faciliteiten in vergelijking met voetbalvelden, wat kan resulteren in lagere kosten voor onderhoud en exploitatie.

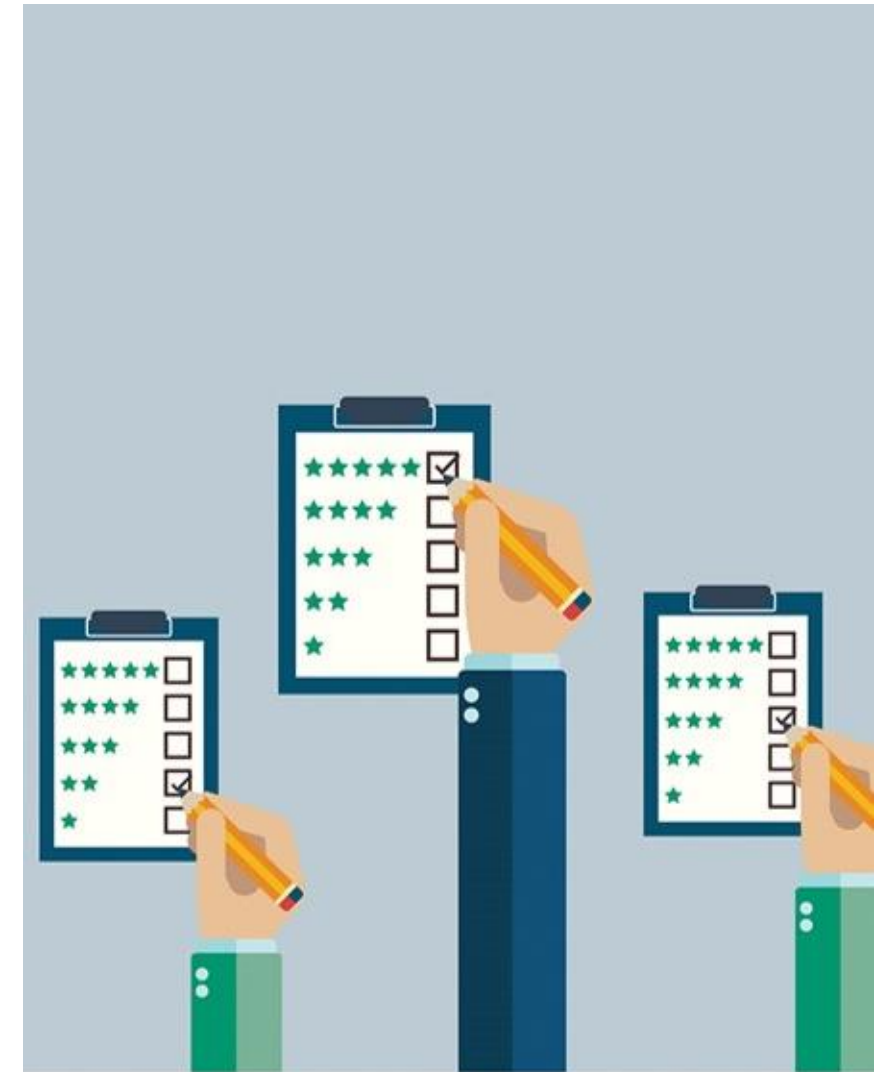
Harmoniseren betekent overigens niet dat de situatie van eigendom en beheer voor alle accommodaties exact dezelfde moet zijn (uniformeren). De verschillen in eigendom en beheer kunnen gehandhaafd blijven. Privatiseren wordt niet uitgesloten. Het is geen doel op zich, maar kan worden overwogen. De gemeente zou echter ongeacht de specifieke situatie van eigendom en beheer, voor vergelijkbare accommodaties, vergelijkbare kosten voor haar rekening moeten nemen.

Uitgangspunt 4: Eenduidig subsidie- en tarievenbeleid

Op dit moment worden tarieven voor sportaccommodaties vastgesteld door de raad en voor welzijnsaccommodaties worden tarieven vastgelegd in overeenkomsten. Voor accommodaties met een erfpachtconstructie worden tarieven marktconform opgesteld en is niet duidelijk hoe deze tarieven met een subsidie verlaagd worden tot een maatschappelijk tarief. Het huidige beleid geeft daarnaast ook geen duidelijkheid hoe om te gaan met tarieven in MFA's wanneer er sprake is van gedeeld ruimtegebruik.

Het nieuwe tarievenbeleid als onderdeel van het accommodatiebeleid is simpel, transparant en biedt duidelijkheid over de tariefbepaling per type accommodatie. Voorgesteld wordt om kostprijsgeoriënteerde tarieven te hanteren, wat betekent dat de hoogte van de tarieven wordt gerelateerd aan de kosten van het type voorziening. Om vanuit een kostprijsberekening te komen tot reële en transparante tarieven die de toegankelijkheid van accommodaties niet onbetaalbaar maken, wordt gebruikgemaakt van dekkingspercentages voor de maatschappelijke partijen. Bij accommodaties waar sprake is van een erfpachtconstructie geldt dat de pacht een onderdeel is van de totale kosten voor het type voorziening om de kostprijs te kunnen berekenen.

Voor commerciële huurders hanteert de gemeente de systematiek van marktconforme huur.

6. Uitgangspunten voor nieuw accommodatiebeleid

Uitgangspunt 5: Aanscherpen rol gemeente

In het huidige accommodatiebeleid staat maar mondjes maat beschreven waarop de gemeente nu echt wil inzetten en waarom. Wel wordt genoemd dat accommodaties in stand gehouden of gerealiseerd moeten worden als dit de lokale gemeenschap versterkt en vitaal en veerkrachtig houdt, de sociale cohesie bevordert en maakt dat de kosten beheersbaar blijven (maatschappelijke opgave). Echter, het is nog onvoldoende uitgewerkt en biedt ruimte voor aanscherping als het gaat om de rol van de gemeente versus de rol van verenigingen en stichtingen. Het toekomstige accommodatiebeleid wordt versterkt indien er duidelijkheid komt over:

- De wijze waarop de bijdrage aan de maatschappelijke opgave wordt beoordeeld. Nodig is een geobjectiveerd kader dat een afgewogen beeld geeft over deze bijdrage.
- De aard en de omvang van de accommodatie waaraan de gemeente wil bijdragen. Nodig is een goede en gedetailleerde afbakening van de onderdelen en het type accommodatie waaraan de gemeente bijdraagt, de capaciteit, et cetera.
- De omvang van de gemeentelijke bijdrage

7. Hoe gaan we dit bereiken?

Afwegingskader

Centraal in het nieuwe accommodatiebeleid komt een afwegingskader te staan. Met dit kader zal de gemeente onderbouwd en transparant een besluit kunnen nemen over het al dan niet bijdragen aan de instandhouding en totstandkoming van accommodaties. In dit afwegingskader komen alle uitgangspunten van het vorige hoofdstuk in samenhang terug. In dit hoofdstuk wordt het afwegingskader samengevat beschreven.

De hoofdonderwerpen

Wij stellen voor dat verzoeken voor éénmalige of structurele bijdragen aan accommodaties in samenhang worden beoordeeld aan de hand van drie hoofdonderwerpen, te weten:

- De maatschappelijke functie: Draagt een accommodatie in voldoende mate bij aan de maatschappelijke opgave in het verzorgingsgebied (het dorp of de dorpen waarvoor de accommodatie een functie vervult).
- De accommodatie: Is er sprake van een accommodatie die op het gebied van capaciteit, kwaliteit en multifunctionaliteit past bij het beoogde gebruik?
- Beheer en exploitatie: Is er sprake van een toekomstbestendige opzet van beheer, exploitatie en financiering.

Daarnaast stellen wij voor om een hardheidclausule in te bouwen. Deze clausule geeft de gemeente de mogelijkheid om een ander besluit te nemen dan uit het Afwegingskader zou volgen.

Elk van de hoofdonderwerpen van het Afwegingskader wordt hierna toegelicht.

A. Maatschappelijke functie

Het eerste, en meest belangrijke onderwerp waarop wordt beoordeeld, is de maatschappelijke functie. Bij deze beoordeling staat de vraag centraal of een accommodatie in voldoende mate bijdraagt aan de maatschappelijke opgave. Wij stellen voor dat de beoordeling van de maatschappelijke functie zich gaat richten op de volgende onderwerpen:

1. De bijdrage aan de maatschappelijke opgave in het dorp.
2. Het bereik en de omvang van de maatschappelijke functie.
3. De mate waarin inhoudelijk wordt samengewerkt met andere stichtingen, verenigingen en instellingen.
4. De toekomstbestendigheid (zal de maatschappelijke functie over 10 tot 15 jaar nog steeds groot zijn).
5. Het onderscheidend vermogen (is het aanvullend of meer van hetzelfde?).
6. De mate waarin het initiatief onderdeel is van een vitale structuur of vereniging.

7. Hoe gaan we dit bereiken?

B. Accommodatie

Bij dit thema wordt het verzoek om accommodatie op zichzelf beoordeeld. Dat kan zijn nieuwbouw, renovatie, maar ook andere bijdragen (bijvoorbeeld bijdrage aan het onderhoud van velden). De beoordeling concentreert zich rond de vraag of er sprake is van een reëel verzoek. Nagegaan wordt of de initiatiefnemer niet overvraagt, of de aanvraag bijdraagt aan toekomstbestendigheid van het accommodatieaanbod, of duurzaamheid wordt bevorderd, et cetera.

Wij stellen voor dat de beoordeling van het thema accommodatie zich gaat richten op de volgende onderwerpen:

1. Capaciteit, waarbij wordt gekeken of de aard en de omvang van de accommodatie in verhouding staan tot de behoefte. Als voorbeeld treft u rechts een samenvatting aan van de punten waarop wordt gelet bij een sportaccommodatie. Dergelijke 'normen' zullen wij verder uitwerken per accommodatietypen.
2. Plaats/locatie, waarbij wordt gekeken of het initiatief gehuisvest kan worden op of in een bestaande accommodatie die bereikbaar is.
3. Multifunctionaliteit. Is sprake van een multifunctionele accommodatie?
4. Clustering. Is sprake van clustering, waarbij meerdere functies onder één dak of op één park worden gehuisvest?
5. De mate waarin met andere partijen wordt samengewerkt om het initiatief te realiseren.
6. Duurzaamheid.
7. Toegankelijkheid.

Voorbeeld: samenvatting van afwegingen bij een sportaccommodatie

Algemeen

Wij stellen voor dat de gemeente uitsluitend een bijdrage levert aan de voorzieningen die nodig zijn voor de uitoefening van de sport zelf (trainingen en competities). Voorzieningen die daar niet voor nodig zijn, zijn de verantwoordelijkheid van de vereniging zelf. Nodig voor de sport zijn de velden, de sportinfrastructuur, de parkinfrastructuur en kleed- en wasruimte.

Velden/banen

Bij het aantal velden/banen, de afmetingen en de voorzieningen per veld gaan we uit van het aantal dat de vereniging nodig heeft voor trainingen en competities conform de norm van de sportbond.

Park infrastructuur (buitensport)

Voor de parkinfrastructuur zijn nodig: paden, (werk)toegangspoort, afvalbakken, hekwerk rondom het park, groen, parkeerplaatsen en fietsenstalling.

Kleed-/clubgebouw

Bij het aantal kleed- en wasruimte en de afmetingen hanteren we de norm van de sportbond, waarbij voor het afwerkingsniveau de eisen worden gehanteerd.

Functies die niet nodig zijn voor de uitoefening van de sport zijn: De tribune, kassahokje, de kantine inclusief keuken, opslagruimte voor de keuken en sanitair en bestuurskamer/vergaderruimte.

7. Hoe gaan we dit bereiken?

C. Beheer en Financiering

Bij dit thema wordt gekeken naar de robuustheid van de vereniging/stichting, de mate waarin beheer bijdraagt aan de maatschappelijke opgave en of het verantwoord is om als gemeente financieel bij te dragen. Wij stellen voor om daarbij te letten op:

1. Samenwerking in beheer.
2. Bestuurskracht. Is het bestuur compleet?
3. Vrijwilligers. Zijn er voldoende vrijwilligers om het initiatief tot een succes te maken?
4. Arrangementen. Worden voldoende arrangementen aangeboden voor bijvoorbeeld jeugd en senioren?
5. Zelfwerkzaamheid. In welke mate is er sprake van zelfwerkzaamheid bij de realisatie/bouw?
6. Gezonde financiën.
7. Noodzaak gemeentelijke bijdrage/afbreukrisico. Wat gaat er mis als de gemeente besluit om niet bij te dragen.

7. Hoe gaan we dit bereiken?

Naast het afwegingskader op zichzelf zullen wij, nadat de hoofdropzet is beoordeeld en zo nodig aangepast nog de volgende uitwerkingen maken:

- Een scoresystematiek, waarbij per thema en onderwerp een weging wordt toegekend (welke onderwerpen zijn het belangrijkste, welke minder), een score en een gedetailleerde instructie voor het toekennen van scores.
- Het gebruik van het afwegingskader: Het afwegingskader heeft het gevaar in zich dat de gemeente, op een kille en afstandelijke wijze, aanvragen van stichtingen en verenigingen beoordeelt en goedkeurt of afwijst. Dit is niet de bedoeling van het afwegingskader. De bedoeling is veel meer om:
 - Verenigingen en instellingen een handreiking te bieden bij het onderbouwen van hun aanvragen.
 - De verenigingen en instellingen daarbij te ondersteunen. Deze basisinstek moet goed worden uitgewerkt in een procedure.
- De financiële effecten:
 - Harmoniseren kan financiële gevolgen hebben voor stichtingen, verenigingen en de gemeente.
 - Een goede en gedetailleerde afbakening van de onderdelen en het type accommodatie waaraan de gemeente bijdraagt kan eveneens financiële gevolgen hebben.
 - De omvang van de gemeentelijke bijdrage voor totstandkoming en instandhouding zorgt ook voor financiële gevolgen

Wij zullen de komende periode enkele opties uitwerken inclusief de financiële gevolgen. Op basis van die inzichten kan de gemeente weloverwogen keuzes maken.

MAATSCHAPPELIJKE FUNCTIE

1. Bijdrage aan maatschappelijke opgave
2. Bereik en omvang
3. Inhoudelijke samenwerking
4. Toekomstbestendigheid
5. Onderscheidend vermogen
6. Inbedding in vitale structuren

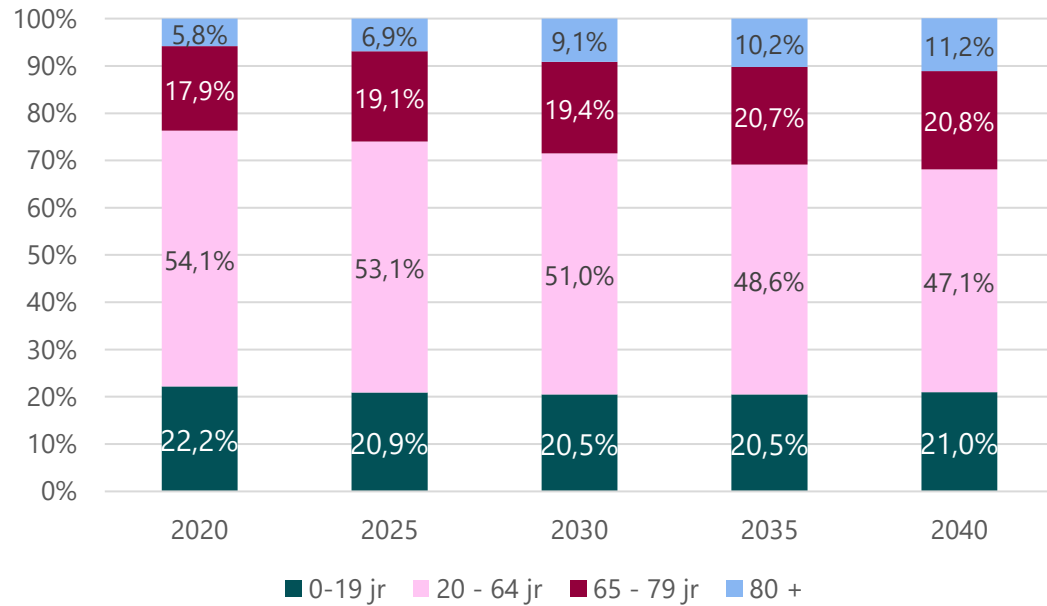
ACCOMMODATIE

1. Capaciteit
2. Plaats/locatie
3. Multifunctionaliteit
4. Clustering
5. Samenwerking
6. Duurzaamheid
7. Toegankelijkheid

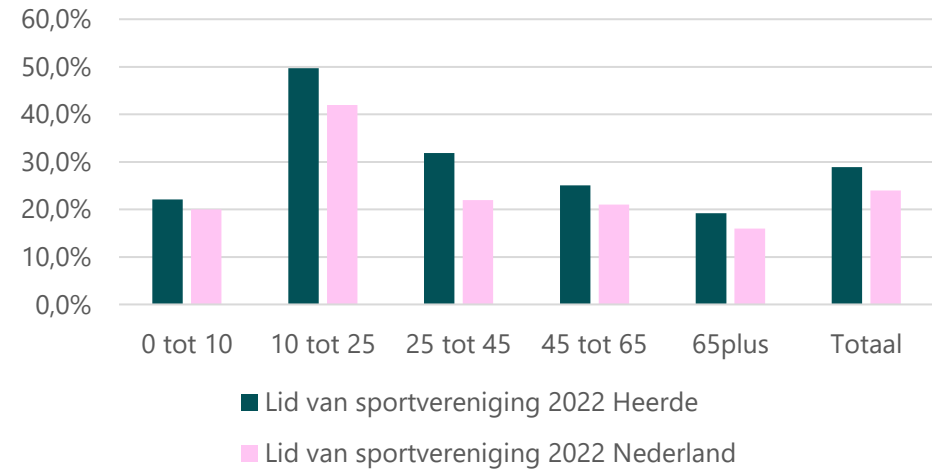
BEHEER EN FINANCIERING

1. Samenwerking in beheer
2. Bestuurskracht
3. Vrijwilligers
4. Arrangementen
5. Zelfwerkzaamheid
6. Gezonde financiën
7. Noodzaak gemeentelijke bijdrage/afbreukrisico

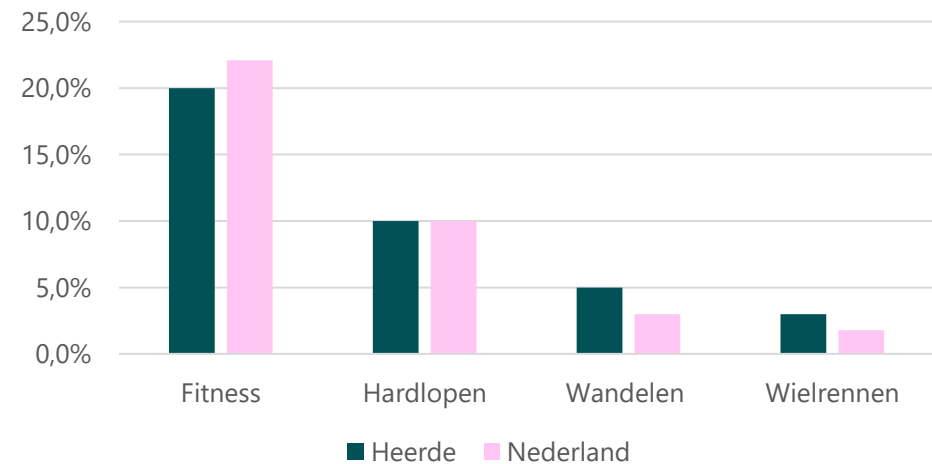
BIJLAGE: Bevolkingsamenstelling en sportparticipatie

Lid van sportvereniging 2022

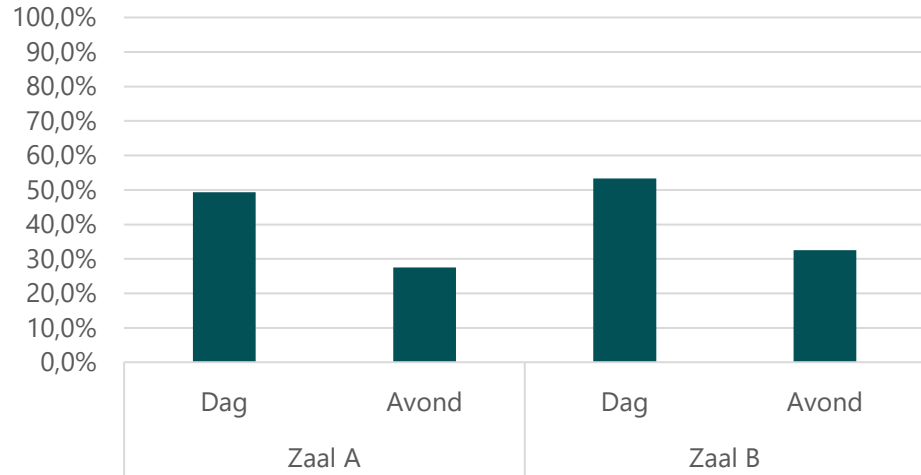

Ongeorganiseerde sporter

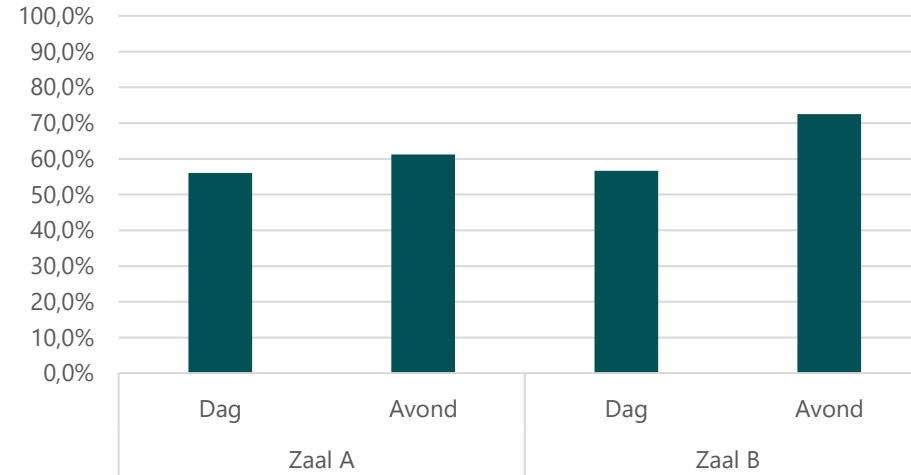

BIJLAGE: Bezetting sport- en gymzaal

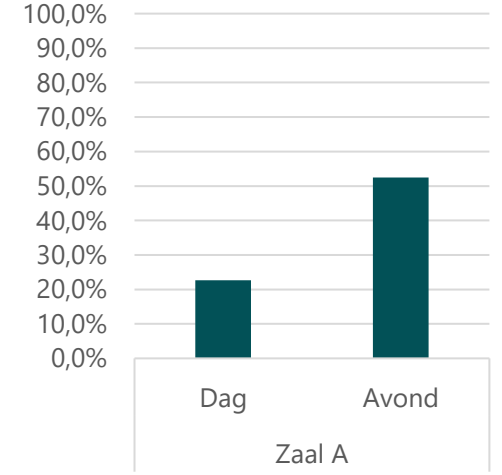
Sportzaal Wapenveld

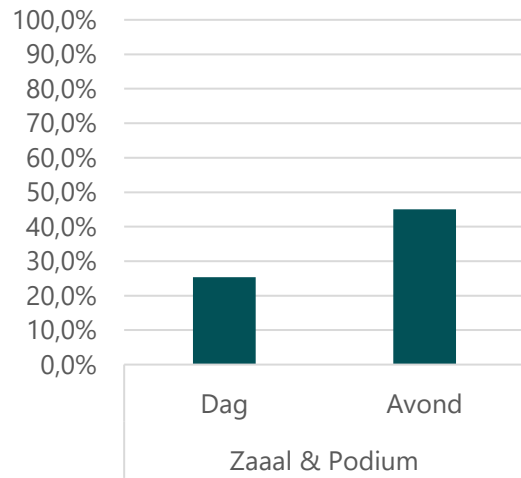
Faberhal

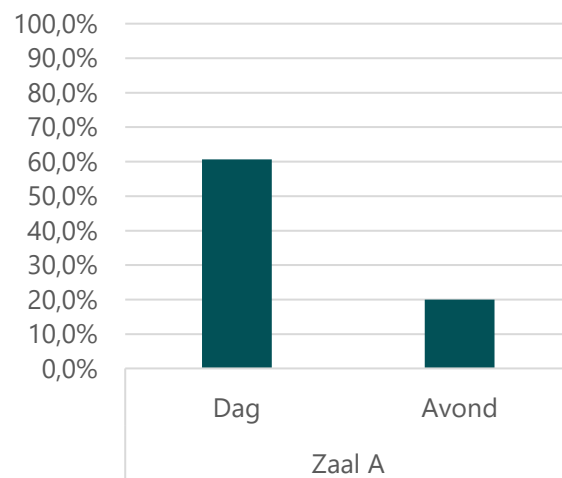
Turnhal

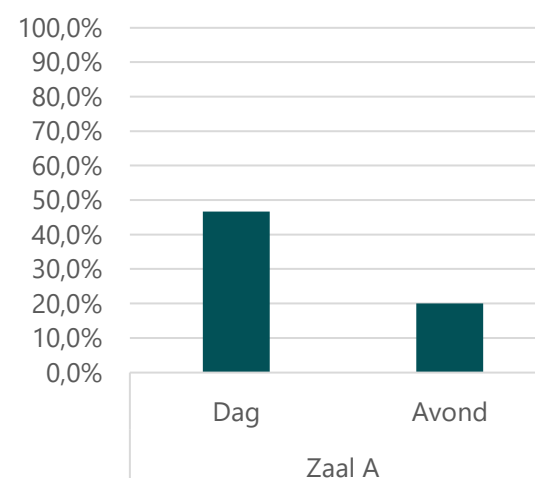
Gymzaal den Noord

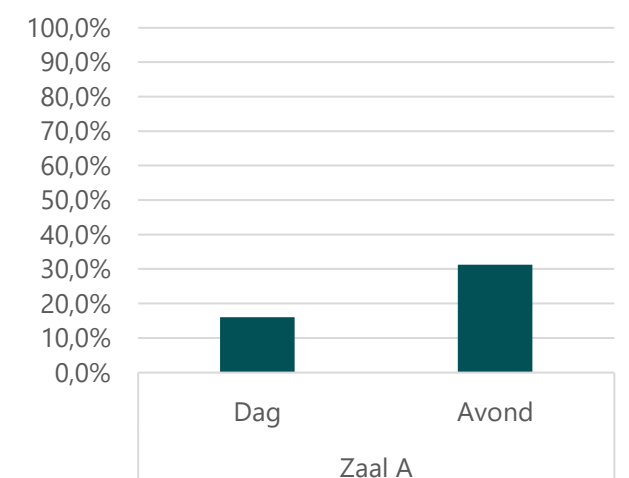
Gymzaal Rhijnsberg

Gymzaal De Heerd

Speellokaal CBS De Lichtbron

BIJLAGE: Behoeftte en aanbod voetbal & tennis

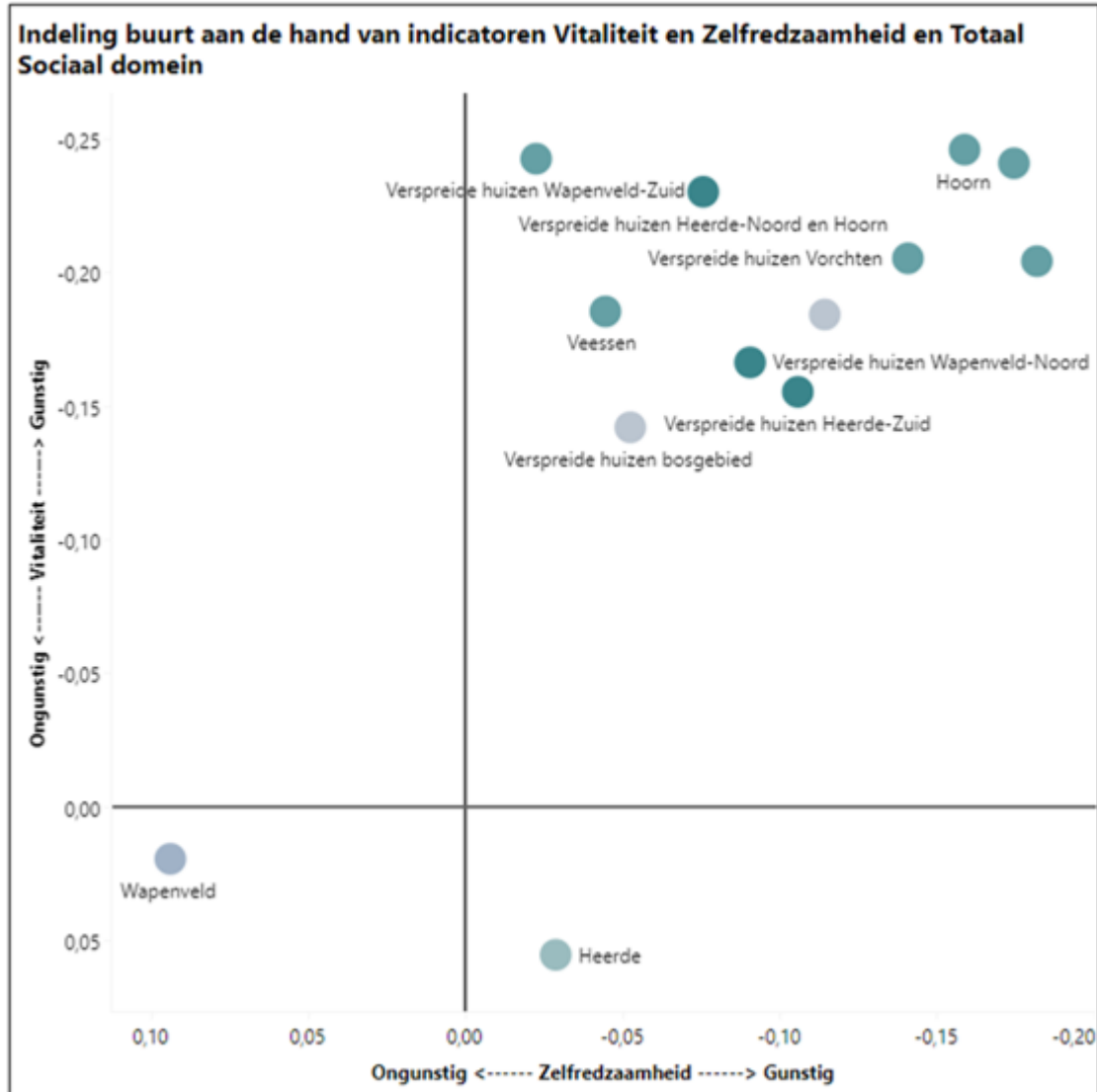
Voetbal (KNVB Richtlijnen)

Club	Behoeftte				Aanbod		
	Wedstrijd	Training	Totaal	Kleedkamers	NGV	KGV	Kleedkamers
VV SEH	3,9	2	4	8	2	2	
VV Heerde	1,9	1	2	4	3	1	
WZC Wapenveld	2,1	1	3	6	2	1	
VV Wapenveld	0,2	1	1	2	1	0	
VV Vevo Veessen	0,8	1	1	2	1	1	

Tennis (KNLTB Richtlijnen)

Club	Behoeftte	Aanbod
Tennisvereniging Wapenveld	3-4	8
Heerder L.T.C.	5-6	7

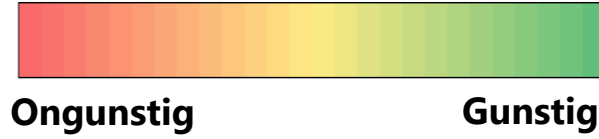
BIJLAGE: Benchmark vitaliteit en zelfredzaamheid gemeente Heerde

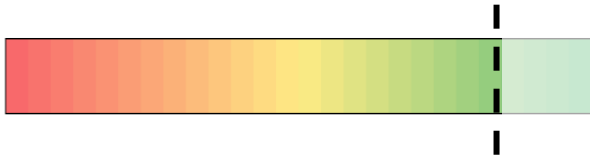
Vitaliteit en zelfredzaamheid gemeente Heerde in vergelijking met vergelijkbare gemeenten met het karakter 'weinig stedelijk'.

BIJLAGE: Staat van de verenigingen

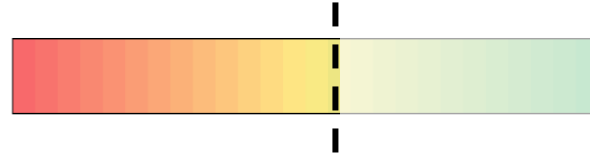
Oordeel verenigingen over:

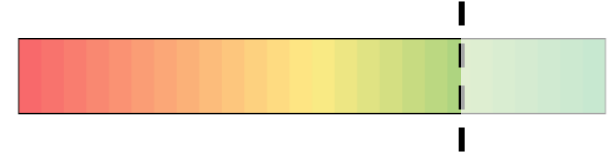
Capaciteit sportvelden

Technische kwaliteit accommodatie

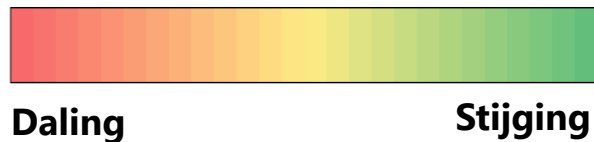

(Multi)functionaliteit accommodatie

Het gros voldoet aan dit oordeel, een enkele uitzondering daargelaten.

BIJLAGE: Toekomstverwachting verenigingen

Aantal leden

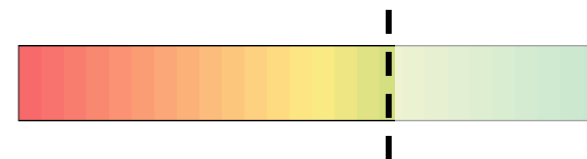
- In Heerde en Veessen is het globale beeld dat het aantal leden stabiel blijft
- In Wapenveld geeft het gros van de verenigingen aan een groei te verwachten

Bestuurlijk kader

- Twee verenigingen verwachten een stijging
- Bij alle andere verenigingen is de gemiddelde verwachting dat het stabiel blijft of licht daalt

Vrijwilligers

- Bij voetbal en atletiek is de gemiddelde verwachting een daling
- Bij alle andere type verenigingen is de gemiddelde verwachting dat het stabiel blijft

Vrijwel alle verenigingen kijken positief naar het invulling geven aan een breed maatschappelijke aanbod.

Denk aan:

- Programma voor senioren
- Aanbod voor mensen met een beperking
- Samenwerking met het onderwijs
- Ruimte voor ontmoeting bij de club
- et cetera.

BIJLAGE: Oordeel beheerstichtingen over 'hun' accommodatie

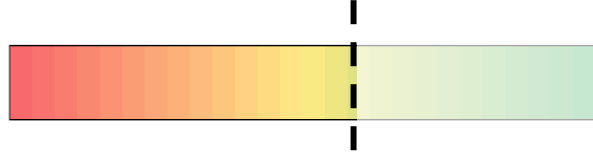

De Heerd

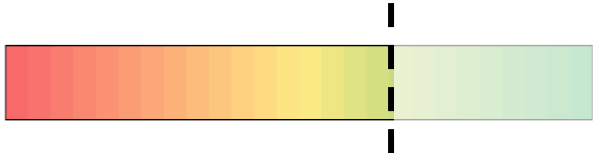
Gebruik en bezetting

Technische kwaliteit accommodatie

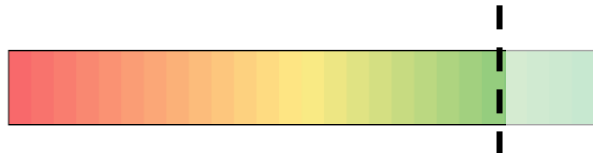

(Multi)functionaliteit accommodatie

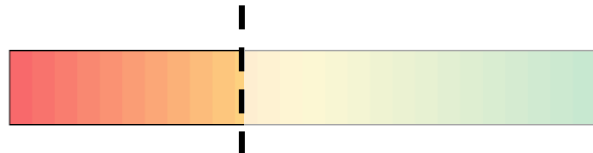

Huidige Hof van Cramer

Gebruik en bezetting

Technische kwaliteit accommodatie

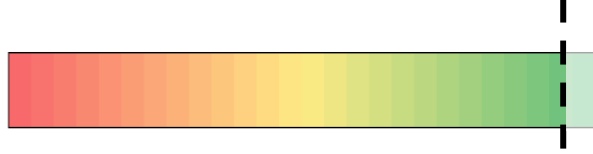

(Multi)functionaliteit accommodatie

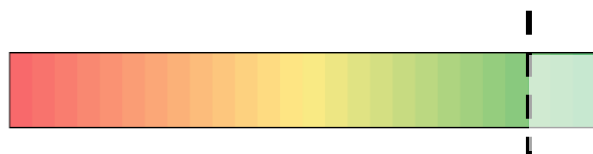

De Rhijnsberg

Gebruik en bezetting

Technische kwaliteit accommodatie

(Multi)functionaliteit accommodatie

